

Találkozások Tamási Áronnal

1959 szeptemberétől a budai II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban tanultam, ahol kiváló magyartanáraim voltak. Elsőként Perényi Rudolfot említeném, aki megírta a magyar színház történetét, de kézirata a háborúban elveszett, s ebbe majdnem beleőrült. Vagy talán inkább abba, hogy fia 1956-ban elhagyta az országot? Ezt ő közölte velünk az első órán, hogy ne másoktól tudjuk meg, hozzátéve, hogy „nem vett részt az eseményekben”.

A tisztelet dobogójára szinte azonnal mellé került a gimnázium másik legendás magyartanára, Bodolay Géza, akiről azt mondták, hogy a Görgey zászlóalj tagjaként ő tényleg harcolt a németek ellen, s ezért a szovjetek két év hadifogsággal, Rákosiék hat év börtönnel „jutalmazták”.

Hozzá kell tennem, abban, hogy Bodolay tanár úr a németek ellen harcolt azért nem kételkedtem, mert 1960. március 15-én – az iskolai szünet miatt március 14-én – a gimnáziumban rajtam és Ódor László diáktársamon kívül egyedül ő viselt kokárdát. Ezért, amikor a tanár úr a húszperces nagyszünet végén beszólt az osztályba, hogy az önképzőkörnek aznap Tamási Áron lesz a vendége, s várja az érdeklődőket, rám bízton számíthatott.

A találkozón elsősorban a *Hazai tükkör* című regényről, s ennek kapcsán a szülőföldről esett szó. Bodolay tanár úr biztatott, hogy használjuk ki az alkalmat, és kérdezzünk az írótól. Bármit. A szavait követő hosszan elnyúló csön-

det huszáros elszántsággal áttörve fel tettem a magamban már vagy fél órája megfogalmazott kérdést: „Hogyan ünneplik a székelyek március 15-ét manapság?” „A kérdés nagyon rövid és tömör. Én is nagyon rövid és tömör leszek. Lélekben” – hangzott a válasz.

E rendhagyó önképzőköri író-olvasó találkozó 1967 novemberében kelt életre bennem, amikor Oláh Jánossal Sepsiszentgyörgyre menet megszálltunk Eötvös kollégista társunk brassói ismerősénél. Az 1956 utáni megtorlás erdélyi rémtörténeteit újdonsült barátunk, Előd, Tamási Áron halála utáni meghurcolásának, pontosabban koporsója 1966-os ide-odahurcolásának elmesélésével emelte időben közelebb hozzánk. Végrendeletében Tamási Áron szülőfalujában akart örök nyugalomra térni. Farkaslaka románul Lupeni, de ugyanez a román neve a Hunyad megyei Zsil-völgyében fekvő Lupénynak is. Tamási Áron koporsóját először odavitték Budapestről, s csak hosszas hercehurca után tovább Farkaslakára. A temetetlen halott Brassóban hallott történetének hatására írtam meg *Tamási Áron* című versemet.

Egy idő után magam is eljutottam Farkaslakára, ahol a Kányádi Sándor által megénekelt „két cserefa tömött árnyában” éppen Szervátiusz Jenő bácsi és Tibor faragta a hegyekből téesztraktorttal levontatott hatalmas sziklába Tamási Áron síremlékét, életre keltve rajta műveinek hőseit. Hogy a valóságos és szellemi nehezékül szolgáló emlékkő alatt írójuk háborítatlanul nyugodjék a szülőföldben.

Tamási Áron a szülői ház tornácán (Petőfi Irodalmi Múzeum, a fotó készítője ismeretlen)

Kovács István TAMÁSI ÁRON

zuhanni készülő madár

csőrében fekete gyöngy
szivárvány a szárnya
eső előtti ég
eső utáni föld
a kalitkája

szállj tovább

harangszóra
síroddhoz ér
a templomnapóra
árnya

szállj tovább
zuhanni készülő madár

fekete ösvény
vezet

keresztfáról
a cserefára

szállj tovább
zuhanni készülő madár

apák sírkövei közt
hol aranyoltár a nap
házakba folynak
a vizes esték
galambdúcokba dől
a fagy

szállj tovább
zuhanni készülő madár

hegyek hidegén túl
a nyárba

szállj tovább

az embercsillagok
földi otthonába